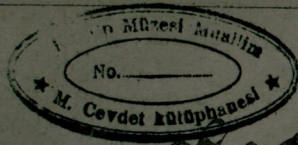

۱۵ کانون ثانی ۱۳۳۹ - ۱۹۲۳

صافی ۶۸ - ۲

در دنیای جلد

کتابخانه

صحیفه‌سند بر مقدمه اوفونیور . بو مقدمه
 ترك باشند بویوك برتواضك، قدرندن وامیتندن
 ذوغان شرفی برمصدق افاده سیدر . كتاب
 مؤلفی بویوك بر اثر یامادقلرنه ، آئینق بویوك
 آجیرك برچاچ چیركیسی چیركیسه مغاندر .
 خالده ادیب خاتم « اوما فادیه » سی جامع
 كتابك الكزهرلی صحیفه لیدر . بوخاكده استقلال
 محاربه سی بیان ، وملتند دشنلر سالدیران نورك
 ملتك قادنی یاشاورد وحقابه ی اوقوبو بیزكدن
 سكره بوقادینك خیالی ، فریادی ، آجیبی واولوی
 كوزمك اولكته كلیور . بوقادین سوك سمنرك
 بونون آجیرلری چكن آنادولی قادینك هیچ
 سچیلیمش ، آرانامش ، اودیودولامش بسیط
 وعلی الامده برعونه سیدر . بونون آنادولی بویه دینلرله
 دلدورد . ذاتا عررك برتون قدرتی وموقعیتی
 بوقطعه ددر . خالده خاتك اور پارچه لری چوق
 قوتلی اولته بارر بوخاكده قدركد .
 بوكتابده یعقوب قدرلی بر هرقسك كهی جانلی
 بولیوروز . « كوپك نرون » عنوانی منغیسا
 قاجه سی حكیمه سی اوقومق یدى ، سكره ، طقوز
 ایلول كونلری منغیسا جهنمده بولوش اوقدن
 فریزدز « تسلیم ، تسلیم » حكیمه سنده قصبی
 كوچك برقرتك بیج شهادتی كورولیوروز . بوخاكده
 بونون قهرط ، دشمنك نه قدار عادى اولدیغی
 كوستیریور . « سقارب وادیلرنده یونانبارلرنك
 یاقدفلی كویلر اهالیسه » عنوانی نژدن باخافه
 بحث ابتك ایسترم . بوراده عررك یانان ، فلاكنه
 اورایان بد بختلردن بیك قات مضامیدر . بونلر
 آنلردن مضطر سه او ، ایچندن غروروندن
 وورغوندن . هله بو یازشك سوك جمله سنده كی
 وفوراضطرابی ، آجینلی خطای برآن اونوماجم .
 بوخطاب ، یالكر بكداتی بیج بریاراكی قالیان
 كنج قیزه ، اوغلنك سزار طاشنده یانان آتیه ،
 قوجسناك نعمی اوكنده صاحبلری یولان قادینه
 دكل هییزه ، بونون توكركه وبونون مضطر بلرده .
 جامع كتابندن بحث ایدركن ، قلم رقی بكك
 مكنز بلری اوستنده فضله جه دورمق ایستیرم .
 واقعا قلم رقی بك « آتش وكوش » نده
 قورقدق بحث ایستدكی بخار ادبیاتی بوراده
 یاشدیر . لكین بومكتوبلر علی الامده بربخارك
 مكنزبلری دكل ، خراب وطنك هر كوشه سی
 كزمش ، یامانلرله بولوش ، آغلا یالره برار آغلامش ،
 اولوی لك یاقین سرحدن سزمش بر فلاكترده نك
 مكنز بلیدر . عررك مكنز بلرنك برنده اسك زخمه
 منغیسی راجی اقتدیك رساله سندن بحث ایدیور
 دیودوكوسفرلری یاونك اسلوبیه یا كندیلرلی
 ديكندیمك فلاكترده ملك افادمه سی یاقین ایستردم .
 نه اوكا ، نه بوكا بكمزمین . یویازلر او اسلوبه
 یواناده قدار قوتلیدر . قلم رقی بكك اسلوبنده
 آجیدن چیقان وآجی كیدن برغورلوق وار .
 كتابده عررك همن همن بویوك شهردن یازدیغی

مكتوبی وار . « منغیسا خرابه لرنده » مكنتوبی
 اوقومق واونك اوستنده دورمیلك قاجه نك
 عظمتی بونون قوتیه جالاندیریور . بومكتوبده
 یانان منغیسا ، اهالیسی قتل عام ایدیان منغیسا ،
 ایصیر یولاری ، اوكانلی داغی وحزیر قسوتلی
 هوسیه كوزمك اوكانلنده . منغیسا ، قاجمندن
 برایی كون سوكره اوغرایان عررك قاجمه ی كوزمش
 دوعش كی آكلتورد و ، قصبه ، آلاشیر ،
 صالحی خرابه لرنه دائر یازلان مكنتوبلرده اوله ...
 هیسنده قاجمه ی چوق یاقیندن وایچند سزمش
 برآدامك لانی وحساسیتی وار . « غربی آناطولیدن
 غربی تراکیه » عنوانی یازچه ایسه بونون
 بوآجیرلی دوعش ، كوزمش نورك عررك
 مسیتی ، فریادی وانیشیه یدر . بوپارچه سرحدله
 كینك مكس المیدر .

كتابك سوك صحیفه لری عاصم بكك بونان
 اردوسنك وحكومتك مسئولته دائر بر تدقیق
 دولیریور . عاصم بك لازم اولدیغی قدرقه لره
 مالكدر . بویقه بر انساك قینده برآز انصف
 و سرحت وارسه اونی افغان ایدر . عاصم بك اولان
 غربی آنادولیده نلر اولدی ، نرملری یالدى ،
 نرملره قتل عام اولدی . بونلری تثبیت ایدیور
 وسوكرا ، مسیبلری میدانه چیقاریور . عاصم بكك
 تدقیقلى آبات ایدیوركه آنادولیده یاقین یانان
 واهلی اولودون یالكر بونان اوردومى دكدرك .
 بونلره رلی دوملر و اذنیلر وچركسره یادم
 ایقتدرك . حتی برهوق شهرلره هر ترولو فافله
 اوك آتاق اولان بونلردر . عاصم بك بوندقیقلى
 یازاراكی اك كوزل ملی افغانی بولش ، ویتورك
 ماهیتی تدقیق ایچكی بیلش بر عرركدر . دیه یلر ككه
 عاصم بكك یویازلری تورك علمندن اك كوزل بر
 نمونه در . عاصم بك ممكن اولدیغی قدار آتاق
 اولماسی بیلشدر . ۹۳ دمك جامع كی ، باقان
 عربنده قتل عامكی ، بلكه بكرن آنادولی
 یاقینلری قتل عامكی ده اونومه یلرك . ققط
 آرتق بویوك بوا كمان بوقدر . « ازمیردن برویه » ققط
 كتابی بونون اوخرا به كوللرنك ، تورك كیكلرنك
 وهواب قاریشان مسموم فریادلرنك اك یاقین
 نشانه سی اولرق دورویور .

كتابی اوقوب قادیقند سوكره ، آجیدن
 اولوم قورقوسندن وفاقه ی چوق یاقندن حس
 ایتمش اوانك مرارتندن باشقه بندر بر حسن ده
 حاصل اولدی . آنادولیی اصل برندن ، اضطراب
 بندن وفلاكتندن سزمش اولان بوكتابك عرركلره
 قیبطه ایتم . هواسنده یاقین كوللری صاورولان
 ايكینلرك عسكى دولانل بوملكلكت عرركه
 وستكلكلره نصیب اولایه بك اك بویوك سعادت
 بوهابی اولدیغی كی تنفس ایچكدن باشقه نه در ؟
 ازمیردن برویه كتابی یازان عرركلر
 مشركا یازدفلی بوكتابدن اول ده بر جوق
 كتابلر یازدیلر وهیچ شبهه سز او كتابلر صنت

وقدرت جهتندن بوكتابه چوق قاضیلر . خالده
 ادیب خاتم شدی به قدار ، « خندان » و « موعود حكیم »
 عرركی اولرق طابور دی . یعقوب قدرلی آكار كن
 خاطر مزه هرشیدن اول « ادرلك باغندن » ویاورویا
 كلیر . قلم رقینك اوستنده ایسه « آتش وكوش » ك
 بونون سیعاقلی ونوری واردر .

لكین بوكتابك هیچ بر كتابده بولیان بر
 خاصه سی واركه بو عرركك منتیلرله بر دونوم
 بری اولوق قدرتی كوستیریور .
 بوكتاب یالكر عرركلی ایچون دكل بونون تورك
 عرركلی وتورك ملی ایچون بی بویوك ، كندی
 بولرك ، مملكك بولرك رهبریدر . بو بوله
 دوداقلرنده بوچوكك كتابكی زهر ك آجی نسیمه
 كین بو عرركلر رزمان سوكره قافچلرك كیده
 راقدفلی شیلر اك واهی شیلر دكله یله بی
 بولدفلی قدار دولو دكدرك .

شمدی به قدار تورك ادا بیتمه برملبك حشرق
 واردی . لكین بوننه نل اولدیغی كیمسه فرق
 ایتمیوردی . اساسا اورتامقده منقطله بولنازدی .
 « ازمیردن برویه » كتابی بو حشرق ايك
 مزده جیسیدر . اونی عرركلی مملكك خراب بوللرنده
 اضطرابك ایچنده بولایلر وهدر ایچیدیلر .
 بوكتاب آتی بارلایان بر نوردر . بونوری
 تمادی ایدیرمك وصنت بولك كوشه باشلرنده
 بر مشله قوتیه یاقه یللك هنری كوك ترمیلدی .
 ایسته بو هنری كوستردیكن كوندرك اورتاد ایستی
 كندی ایچندن فیتقیران وقدرت حالته كیرمكدرك .
 بوكتاب بویوك قدرتك ايكك حلامیدر .

فوزی لطیف

☆

اوروپاده شرقه دائر اثرلر

[آسیاده اوج سن] — گونت «دوغوبونو»
 ایوم قضا اعتباردن دوشن عرق نظریه لره معروف
 بر عالم و سیاحدر . ققط « فوینو » كی ملی
 اعتباردن دوشكدر . رالریك ، اثرلرنك ادبی قییم
 باخافه سوك زمانلرده بونون اوروپایی مشغول بجمك
 باشلامشدر . برسته نبری طابولرین اترلی یكیدن
 تكرار تكرار باسیورلر . اغیرا « فوینو » كی
 [آسیاده اوج سنه] عنوانی آریده ایكی جلد
 اولوق یكیدن طبع ونفراولودى . بواری قوت
 «دوغوبونو » قیرم محاربه سی اتاننده فرانسه ك
 طهرانه كوندردیكی هیته بریحی كاتب صغیله رفاقت
 ایستدكی وقت یازمشدر . « فوینو » كه كاه عالم ،
 كاه مستشرق ، كاه حكیمیه وكاه شاعر دی ، بو
 آنزده بوخافه لرنك هیمی بردن كوزه چادیور .
 راجینكیك شرقه ملاحظه ات ویتامی آری اولدیغی
 ایچون مطالعه سی « بی مجموعه » قاترلیك توبه
 ایدمكیكز بوكتابك بضم قیصه استخارده
 بولیوروز .

شعر و نثر

« دوست‌پرورسکی » ، « داستایووسکی »

آلدیفنز مکتوبدر :

« اوزون بر فاصله‌دن سوکره یی باشند
آفتاره باشلایان « یکی مجموعه » به علاوه ایدیان
[اولور آوی] رومانک مؤلی حقدنه بعض مظل
لعانه بوقی ایستورم :

(Dostoiewski) اساساً داهی بر متفکر
ایدی . ۱۸۸۱ ده آلتش یاشنده وفات ایدن
موی الیه اونوز بیوک جلدی تجاوز ایدن کلیات
آثاریه برنجی نیقولا وایکینجی عکس‌اندزده بیوک
درس‌لر ورمش وازجه غرب مدینتک لویاتندن
بجمله اقصادی شرقده روس‌لر طرفندن معنی بر
مدینت تأسیسی توصیه آتیش ایدی . مطالعه
عاجزانه‌مک اساسی داهینک اسی حقیقیدر .
پواسم روس‌چده (Docmoebku) طرزنده
یازیلیر . اینجی روسجه کلمهده مطلقاً بر آقسانلی
صائت بولنسی و اوززنده (آقسان) بولنایان ،
متعدد جمالی کلمه‌دمک ، (o) حرطریک (a)
کئی اوقوسی قواعد مخصوصه ایمچاندن اولدیفندن
بوکله (داستایووسکی) طرزنده تلفظ اولور .
پوندن اول « پیام صابح » غزه‌سندیه یازیلان
تقییدات ادبیهده دخی « داستایووسکی » اسی
فرانسجه‌دمک وجه تحریریه کوره « دوست‌پرور
وسکی » سورزنده یازلشیدی . اوقوت مارز تلفظ
اوززیه نظر دخی جلب آتک ایستعش ایه‌مده
تک برتقیید سبیلده نوکرلر طرفندن کنیدنسیه‌بیوک
بر علاقه کورس‌له‌یه‌جک اولان براسم حقدنه بحث
آچمه لزوم کورمه‌مشیدم . فقط یکی مجموعه‌علاوه
سنگ مقدمه‌سیله تورک افکار عمومی‌سینه اساسلی
بر صورزنده طائیدریلی ایستینیلن متفکرک آرتق
اسم حقیقی‌سیله متمزه طائیدریلسی ارزوسنک اظهار
رندن کنیدی الامدم .

عینی قاعده لاینه‌دن طولانی بزم اون‌ده‌نبری
یاکلش تلفظ ایتمکیز روسجه اعلامک باشلیجه‌ری
شونلردر :

(Odessa — اودسا) که طوغوروسی
(Odecca — آدسا) در .

(Orloff — اورلوف) که طوغوروسی
(Oputogsz = آرلوف) در .

دیگر برقاعده موجبجه (— Potémkine
پوتیمکین) که طوغوروسی (— پاتومکین) در .
وقفورلنه یک بیوک حرمت کورس‌تدیکیز غریب‌لر
اعلامک لفظی خصوصنده شایان دقت تحریرفلر
یاقعده‌درلر . بناءً علیه بز نوکرلرک هر اجنبی اسی
اصل‌صاحی اولان‌ملترک تلفظ ایتمکری صورتده
اقتباس ایتمه‌مک مناسب اوله‌جقدرد .
اسکدار ۳ کارندقی

« غوبینو » جده اسکله‌سینه نه صورته
واردفرلی آکلاتیرکن آسیایلره قارشی اوروپایلرک
طائفه‌دینی وضعیتی تنقید ایدرک دیرک : « اینک
دوغوروسی بوراده قوت حقدن باشقه برشی تطبیق
ایله‌پور . ضرره دوجار اولش منفترک نتیجه‌سی
اولان شیئی « تعصب » . عطف آتک ، شوراده
بوراده‌مصولی بلکلان‌م اولایله‌جک بر آکله‌سند
اسبابندن کنیدیزی محروم آتک دیکمدر . »

« شیرازدن اصنهانه » سرلوحه‌لی فصلده
« غوبینو » شوملاحظه‌لرده‌بولونور : « کلاری‌هاراکه
کسیمک و شهرلری تمکن اولدینی قدر قیسه یاقق
صنعتلرندن باشقه هرترلی اولمایان چیرکین ، ایگرک ،
خنخورا چندیلر شکنده کورس‌تدیکیز موغولار
حقیقته حسن ایدام حاجی ، پنه وقیمزلی شیئی ،
صاری صابنی ، نشسته آکملردر . بونلر بوتون
ایرانه کوزل آیدملر ، جاملر ویرایلر اثنا‌ایتد-
یرمشلر ، کشایلر یازدیرمشلر ، قیمتی وصاییز
طائحتلر آتکلردر . وینی شیرلی هندستانده
یاشلردلر . فقط اونلرک علینده سوله‌مک عادت
اولدی ، دینتک بوتون پرستورلی بر عادت
دیک‌دیرمه‌مک و موغولار هر‌حاسس محرک‌ه‌لر
بر طاقم جلله ریب آتک کنیدی حلقی کوروب
الی‌ال‌بده‌م کنیدی بویه‌م حلقی کورمکده دوام‌ایده‌مکی
هر حقدن محروم قانلی جاتوارلر حائنده قلوب
کیدجکلردر . »

« غوبینو » سیاحتی آکلاوب بیتدکن
سوکره کنایک ایکینجی قسمنده نه اوروپایلرک
وضعیتنه دائر شواخی تنقیده‌بولونور : « اوروپایلر
او پارانق جاتلری ایچنده ، قوتک هر دلو
سوامتعالرینی — بوهرکتده‌کن شناعق دوقیمزین-
آقیشلایان و هیچلکنی کورمه‌دمکری مظفریتلری
تسمید ایدن آکملردر . آبدال چوققلر کی خاش
اولان بو آکملر نظرده هر قورشونه دیزیلن وی
آسیلان بر آسیالی استعلاک آبده‌سینه تعلیق اولومان
بر چلک حکمته‌مدر . آسیا حقدنه کنیدلرینه خبر
ویریلر هلاکت اولر ایچون خریستانلق ومدینتک
یاقیشلایان حقق ظفریک بربریدر . »

« غوبینو » کتابی بو درن جله ایله اچال
ایدر : « آسیایک غایت انتها‌آور ویه‌لری‌زهرلین
برجک اولدینی کوروب سوله‌مکله آکتفا ایدیورم .
قریم محاربه‌سندن بری « غوبینو » کی نتیجه
حقتشاسلر ، آسیا و اناسیت قدر اورویانک منافع
نامته‌ده بو حقیقلری سوله‌یوب دوردیلر . فقط
او وقته‌نبری اورویالی قانسانده نلر دکشیه‌مکیکی ،
غرب خارجه نظرانلرندیه آسیا ملترلرک نه صورته
کورولدیکیکی و دوشونولدیکی کوردمک خزن
وسراق‌آور دغلیدر ؟

کثرت متدرجات سبیلده [طلاق تلک] ایله
[هندمل هر کتتک منشأت] عنوانی یازیلر
کلجک نسخه‌یه قالدردر .

ایک نسخه‌م مخصوصه‌م — « یکی مجموعه »
تک اوج آق فاصله‌ایله نسخه‌م مخصوصه‌م نیز
ایده‌جکی یازمشدق . مجموعه ایک نسخه‌م مخصوصه‌سینی
تورک صنعت شهرلندن « بروسه » به‌تخصیص ایده‌جکدر .
بوسنقه مخصوصه بروجه‌آق تصنیف ایدلشدر :

- ۱ — متشدن خارج‌متشدن‌رنگی ورتکیز‌روس‌لر ،
- ۲ — تاریخی بروسه : (آ) بروسه‌ده
یتیشن مؤلف شاعر ، صنعتکار و دیکر اعظام ، (ب)
عنائلی تاریخنده بروسه ، (ج) یزائنس تاریخنده بروسه ،
- ۳ — بروسه جغرافیایی حقدنه علمی برتنع ،
- ۴ — بروسه غایت ادبی یازیلر و حکایلر ،
- ۵ — بروسه‌ده کی عنائلی صنایع غنیمتی
و آبدله‌ری حقدنه مختلف تمیلر ،
- ۶ — اورویا ادبیاتنده بروسه [برتدقی
و متشدن ترجمه‌لر] ،
- ۷ — دیوان ادبیاتنده بروسه [برتدقی
و استتساخ‌لر] ،
- ۸ — بروسه صنایع ، زراعت ، اقتصاد
و تجارتی حقدنه تمیلر و استتساخ‌لر ،
- ۹ — اشغال آتدنده بروسه .
بویمیکلرک هر بری شیمیدین مملکتک اک
کزیده متخصیص صنعتکارلرینه حواله ایدلشدر ،
مع هذا « بروسه » بی اک ابی طررده طائقی
غایه‌م اولدیفندن ، « یکی مجموعه » فارلرلندن
مسائل حقدنه وقوف و نواشی اولانلرک نهایت مارت
ایده‌سینه قدر مجموعه آدرسه‌کوندرملرینی رجایده‌نور
نسخه مخصوصه‌لر خصوصی بریائله صایلاقی
ویالکزر آبنولره جاننا ویرله‌جکدر .

ملکیت ادبیه — لوزان قونفرانسانده
ایک مثبت قرار ، هیئت مرخصه‌م طرفندن
« ملکیت ادبیه » تک قبولی اولدی . بونک تورک
علم و ادبیاتی نقطه نظرندن نه قدر مضر اولدینی
سوله‌مک حاجت بوکدر . واقفا زده قاره عددی
هنوز اینجی خلق رومانلرندن ماعدا دیکر اولرک
مصافیر طبعی‌سینی یک کوج قورومقده‌در ،
شیمیدی قدر فنی ، علمی وی ادبی اولرک
ساده‌جه ترجمه و نشری ییلدرسی برماوته احتیاج
کورس‌تدیک حالدده ، بوک اورویانک طایع و مؤلفریک
چالنجانی تأمین آتک کتفده شم ایدیلره ، تورک
لسانه‌اروویان اینجی ضابطه اوروماریک موشلایم
بیله‌جکی تعین ایدر . مرخصلر موشلایم
عزت نفسمن نقطه نظرندن دوشونمشلر : و « ز
وحشی المولاندینز ایچون بوتون مدنی ملترک قبول
ایتمکی مقابله‌یه رعایت ایتمکدن استتکاف ایدم
میز ! » دیشلردر . اقرمهده بو تمهیدی قالدیرمه
چالیشق اوزره بر هیئت تشکیل ایتدیکنی خبر
آلیوزر . آلدیفنز ایکینجی بر خبرده فرانسه‌ک
« شرقده معنوی‌نمود » نقطه نظرینه استاد ایدرک
کنیدیلکندن بو مجبوریتی رفع ایده‌جکدر .
میر میثول : فالخ رفتی

مجموعه‌م